

Anuarul „Extensiunii Universitare din Cluj“
1924—25

Istoricul și activitatea
„Extensiunii Universitare“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

de Florian Ștefănescu-Goangă
profesor universitar

COMITETUL ȘI MEMBRII „EXTENSIUNII UNIVERSITARE DIN CLUJ“

Președinte de onoare:

Prof. **Alexandru Lapedatu**, Ministrul Cultelor și Artelor

Președinte activ:

Prof. **Virgil I. Bărbat**

Secretar general:

Prof. **Florian Ștefănescu Goangă**

Membrii comitetului:

Profesorii: **Vasile Bogrea, Alexandru Borza, Mihai A. Botez, Dimitrie Călugăreanu, Nicolae Drăgan, Silviu Dragomir, Iuliu Moldovan, Camil Negrea, Ion Paul, Sextil Pușcariu.**

MEMBRII ACTIVI:

Prof. Yves Auger

„ Nicolae Bănescu

— Ștefan Bezdechi

— Gheorghe Bogdan-Duică

— Theodor Capidan

„ Constantin Diculescu

— Onisifor Ghibu

„ Vladimir Ghidionescu

„ Nicolae Ghiulea

„ Gheorghe Giuglea

„ Petre Grimm

— Gustav O. Kisch

— Gheorghe Kristof

„ Dimitrie B. Ionescu

— Ion Lupaș

Prof. Augustin Maior

„ Cassiu Maniu

„ Constantin Marinescu

„ Gheorghe Pamfil

„ Emil Panaitescu

„ Coriolan Petran

„ Ion Predescu-Rion

„ Dan Rădulescu

„ Petru Sergescu

„ Victor Stanciu

„ Dimitrie Teodorescu

„ Constantin I. Urechia

„ Gheorghe Vâlsan

„ Titu Vasiliu

„ Ion Popescu-Voitești

Istoric.

Mișcarea pentru constituirea asociației „Extensiunea Universitară” a pornit din inițiativa hotărâtă luată de prof. V. I. Bărbat, decanul facultății de filosofie și litere a Universității din Cluj și din îndemnul stăruitor al prof. Alex. Lapedatu, Ministrul Cultelor și Artelor.

Primele lucrări: fixarea ideilor directive și stabilirea modalității de organizare ale acestei asociații, s’au făcut cu concursul prof. V. Bogrea și F. Ștefănescu-Goangă. S’a redactat un anteproiect de statut și un memoriu către Ministerul Cultelor și Artelor. (Vezi anexa No. 1).

Acest comitet restrâns de inițiativă, completat cu profesorii: Al. Borza, M. Botez, D. Călugăreanu, N. Drăgan, S. Dragomir, I. Moldovan, C. Negrea, I. Paul și S. Pușcariu a discutat și fixat definitiv textul proiectului de statut (vezi anexa No. 2), pe care l-a înaintat profesorilor Universității din Cluj, cu invitarea de a adera și lua parte la adunarea de constituire, care a avut loc în ziua de 10 Oct. 1924.

În această adunare, la care au participat 30 de profesori universitari, s’a hotărât în unanimitate înființarea asociației „Extensiunea Universitară”, s’au aprobat statutele, așa cum au fost întocmite de comitetul de inițiativă și s’a ales primul comitet de conducere. (Vezi anexa No. 3).

La 25 Oct. 1924, Ministerul Cultelor și Artelor comunică președintelui Extensiunii Universitare, că a luat act cu multă satisfacție de scopul înalt, cultural și național urmărit

de asociație și ține de a sa datorie să sprijine opera inițiată, acordându-i și mijloacele necesare pentru realizarea ei. (Vezi anexa No. 4).

Comitetul, în prima sa ședință, luând cunoștiință de sprijinul călduros și puternic dat de dl Alex. Lapedatu, Ministrul Cultelor și Artelor, operii pe care Extensiunea Universitară și-a luat sarcina s'o realizeze, și având în vedere interesul deosebit cu care d-sa a urmărit, încă dela început, lucrările de constituire ale acestei noi instituții de cultură, l-a proclamat cu „unanimitatea voturilor“, președinte de onoare. (Vezi anexa No. 5).

Răspunzând la adresa prin care comitetul îi aduce la cunoștiință această alegere, d-sa mulțumește pentru cinstea deosebită ce i s'a făcut și asigură din nou asociația de tot sprijinul său. (Vezi anexa No. 6)

Conform hotărîrii adunării de constituire, în urma propunerii prof. M. Botez și Ștefanescu-Goangă, comitetul, prin președintele său, face demersurile necesare pentru a obține recunoașterea asociației „Extensiunea Universitară“ ca persoană juridică.

Tribunalul Cluj, prin decizia sa din 16 Mai 1925, acordă personalitatea juridică asociației „Extensiunea Universitară“ cu sediul în Cluj și ordonă înscrierea ei în registrul persoanelor juridice. (Vezi anexa No. 7).

În conformitate cu art. 18 din regulamentul legii persoanelor juridice și potrivit invitației Tribunalului Cluj No. 2193—925/2 din 30 Mai 1925 (vezi anexa No. 8), s'a publicat extractul de recunoaștere (vezi anexa No. 9) în Monitorul oficial, în ziarul Patria, Anul VII No. 126 și ziarul Universul, Anul XLIII No. 187.

Raport asupra activității desfășurate de „Extensiunea Universitară din Cluj“ pe anul 1924 — 25

Domnilor membri,

În primul său an de activitate, asociația noastră a trebuit să se lupte cu numeroase greutăți, inerente ori și cărui început. Constituită, fără sgomot și fără reclamă, la 10 Oct. 1924 „Extensiunea Universitară“ a putut totuși să-și înceapă cu succes activitatea sa de propagandă culturală la 28 Oct. pentru a o desfășura apoi — fără întrerupere — metodic și din ce în ce mai intens, în tot timpul anului.

Dificultatea cea mai mare pe care a trebuit s'o învingem mai întâiu, a fost organizarea serioasă a ciclurilor de conferințe în numeroasele centre din Transilvania și Banat asupra cărora, conform statutelor, se întinde sfera noastră de activitate.

Nedisponând de nici o organizare locală proprie, neputând să trimitem pe membrii Extensiunii, pentru a organiza ei înșiși, în aceste centre, cu ajutorul factorilor locali, activitatea noastră de propagandă culturală prin conferințe publice, aceasta din motive de ordin financiar și profesional — membrii Extensiunii, toți profesori universitari, fiind reținuți la catedrele și laboratoarele lor de lucrări ce nu puteau fi lăsate în suferință — ne-am hotărât să adresăm un apel directorilor de școli secundare și revizorilor școlari, prin care, după ce le-am expus scopul urmărit de asociația noastră, i-am rugat să ia inițiativa organizării locale a acestor conferințe (vezi anexa No. 10).

Acelaș apel l-am adresat și președinților societăților culturale cunoscute, din fiecare localitate.

De asemenea am ținut de datoria noastră să solicităm și sprijinul „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român“ (Astra), căreia i-am oferit colaborarea (vezi anexa No. 11).

Apelul nostru a avut un mare răsunet. Din toate părțile am primit răspunsuri foarte încurajatoare, care ne-au dovedit că acțiunea începută de noi a venit la timp și a răspuns unei nevoi adânc simțite.

Toți acei cărora ne-am adresat: directorii de școli secundare, revizorii școlari, directorii despărțămintelor „Astri“, președinții societăților culturale, de comun acord au convocat, conform dorinței noastre, pe intelectualii și oamenii de vază din localitate spre a le aduce la cunoștiință apelul nostru și a-i ruga să sprijine acțiunea noastră.

Toate aceste adunări constituite din ceeace populația românească — din fiecare localitate — a avut mai distins și mai reprezentativ în toate ramurile de activitate, au primit cu mare bucurie apelul nostru și unanim și cu multă însuflețire au hotărât să sprijine — cu toată puterea — acțiunea noastră culturală.

S'au luat imediat măsuri să ni se pună la dispoziție, în mod gratuit, pentru ținerea conferințelor, cea mai spațioasă și mai frumoasă sală din localitate și s'a ales un comitet, care să aibă grija organizării locale a conferințelor, a propagandei, a publicității și a primirii conferențarilor. Grație bunei organizări a acestor comitete locale și a largului sprijin ce ni s'a dat de toți factorii influenți din fiecare localitate, conferințele noastre au putut începe imediat, și s'au putut desfășura metodic și cu cea mai mare exactitate în tot timpul anului.

Ținem să exprimăm și pe această cale, tuturor comitetelor locale și tuturor factorilor reprezentativi ai populației românești din toate ramurile de activitate, cari au contribuit la

răușita acțiunii noastre de propagandă culturală, sentimentele noastre de recunoștință și viile noastre mulțumiri pentru dragostea cu care au primit apelul nostru și pentru sprijinul prețios, statornic și desinteresat ce ne-au acordat.

Grație acestui sprijin și mai ales îndemnului și ajutorului dat de colegul nostru, Al. Lapedatu, Ministrul Cultelor și Artelor, precum și spiritului de jertfă al corpului profesoral al Universității din Cluj, s'au putut organiza, în acest prim an de activitate al asociației noastre, dela 28 Oct. 1924 până la 1 Mai 1925, 146 conferințe în 24 orașe, repartizate în modul următor:

Aiud

1. 30 Noembrie 1924. Prof. Alex. Borza, Ocrotirea naturii. ✓
2. 7 Decembrie 1924. Prof. F. Ștefănescu Goangă, Înțelesul și valoarea culturii naționale. ✓
3. 21 Decembrie 1924. Prof. I. Lupaș, Matei Basarab.
4. 18 Ianuarie 1925. Prof. M. Botez, Puncte de vedere demografice vechi și nouă.
5. 1 Februarie 1925. Prof. I. Paul, Aiudul în revoluția dela 1848.

Alba-Iulia

1. 7 Decembrie 1924. Prof. G. Bogdan-Duică, M. Eminescu. Viața și opera sa.
2. 14 Decembrie 1924 Prof. Alex. Borza, Viața pădurii.
3. 21 Decembrie 1924 Prof. S. Dragomir, Tovarășii lui Iancu.
4. 28 Decembrie 1924 Prof. I. Paul, Gh. Șincai.
5. 18 Ianuarie 1925 Prof. S. Pușcariu, Cum mor cuvintele unei limbi.
6. 25 Ianuarie 1925 Prof. I. Lupaș, Istoria ziaristicii românești din Transilvania.

Arad

1. 8 Noembrie 1924 Prof. I. Lupaș, Doi umaniști români în sec. XVI.

2. 1 Decembrie 1924 Prof. S. Dragomir, Ungureni și Ardelenii în politica românească dela 1848—49.
3. 14 Decembrie 1924 Prof. G. Bogdan-Duică, Personalitatea în literatura română.
4. 11 Ianuarie 1925 Prof. O. Ghibu, Un dascăl arădan de acum 100 ani: C. Diaconovici Loga.
5. 18 Ianuarie 1925 Prof. P. Grimm, Literatura engleză și sufletul poporului englez.
- ✓ 6. 1 Februarie 1925 Prof. S. Pușcariu, Limba română și graiul ardelenesc.
- ① 7. 15 Februarie 1925 Prof. V. I. Bărbat, Politică și cultură.
8. 1 Martie 1925 Prof. M. Botez, Educația fizică în viața modernă.
9. 15 Martie 1925 Prof. N. Drăgan, Limbă și istorie.
10. 5 Aprilie 1925 Prof. St. Bezdechi, Sf. Atanase cel Mare.
- ✓ 11. 12 Aprilie 1925 Prof. C. Petran, Monumentele de artă ale Ungurilor și Sașilor din Ardeal.
12. 26 Aprilie 1925 Prof. I. Predescu, Influența vegetațiilor adenoide asupra organismului.

Beiuș

1. 22 Februarie 1925 Prof. O. Ghibu, Organizarea învățământului nostru.
2. 8 Martie 1925 Prof. G. Bogdan-Duică, Despre Eminescu.

Bistrița

- ✓ 1. 30 Noembrie 1924 Prof. N. Drăgan, Inceputurile literaturii românești.
2. 7 Decembrie 1924 Prof. M. Botez, Educația fizică în viața modernă.
3. 14 Decembrie 1924 Prof. G. Giuglea, Romani și Români.
4. 21 Decembrie 1924 Prof. G. Bogdan-Duică, V. Alecsandri.

Brașov

- ✓ 1. 7 Decembrie 1924 Prof. V. Bogrea, Contribuții românești la cultura universală.

2. 14 Decembrie 1924 Prof. P. Grimm, Constituția engleză.
3. 21 Decembrie 1924 Prof. V. Bărbat, Mediul și omul mare.
4. 28 Decembrie 1924 Prof. G. Bogdan-Duică, D. Bolintineanu.
5. 1 Februarie 1925 Prof. I. Popescu-Voitești, Trecutul geologic al Carpaților (cu proiecțiuni).
6. 8 Februarie 1925 Prof. V. Ghidionescu, Oameni de caracter.
7. 15 Februarie 1925 Prof. G. Giuglea, Romani și Rmâni.
8. 22 Februarie 1925 Prof. V. Stanciu, Ardealul (cu proiecțiuni).
9. 9 Martie 1925 Prof. M. Botez, Concepția biologică și socială în viața de azi.
10. 15 Martie 1925 Prof. F. Ștefănescu-Goangă, Orientarea profesională.
11. 22 Martie 1925 Prof. T. Vasiliu, O boală socială: cancerul.
12. 29 Martie 1925 Prof. Al. Borza, Ocrotirea naturii.
13. 5 Aprilie 1925 Prof. E. Panaitescu, Taina Romei.

Careii Mari

1. 1 Martie 1925 Prof. G. Bogdan-Duică, Simion Bărnuțiu.
2. 3 Maiu 1925 Prof. A. Maior, Universul în mare și mic.

Cluj

1. 13 Noembrie 1924 Prof. G. Bogdan Duică, Eminescu în Transilvania.
2. 21 Noembrie 1924 Prof. Al Borza, Parcuri naționale și rezervațiuni științifice.
3. 28 Noembrie 1924 Prof. M. Botez, Concepția de normal și patologic.
4. 5 Decembrie 1924 Prof. V. Bogrea, O glorie uitată: B. P. Hașdeu.
5. 12 Decembrie 1924 Prof. S. Pușcariu, Limba română și graiul ardelenesc.
6. 16 Ianuarie 1925 Prof. I. Lupaș, Evoluția istorică și starea actuală a minorităților confesionale în România.

7. 23 Ianuarie 1925 Prof. R. G. Jeannel, L'Hérédité des caractères acquis.
8. 6 Februarie 1925 Prof. T. Vasiliu, Cancerul.
9. 13 Februarie 1925 Prof. A. Maior, Alcătuirea Universului.
10. 13 Martie 1925 Prof. S. Dragomir, Doi martiri ardeleni: I. Buteanu și Const. Romanu.
- ✓ 11. 20 Martie 1925 Prof. V. Stanciu, Fotografierea atomilor.
12. 2 Aprilie 1925 Prof. D. Teodorescu, Sarmisegetuza, (cu proiecțiuni).
13. 10 Aprilie 1925 Prof. G. Vâlsan, Capitala lumii: Parisul.
14. 1 Maiu 1925 Prof. I. Paul, Pedagogia țărănească.

Dej

- ✓ 1. 23 Noembrie 1924 Prof. S. Dragomir, Idealul daco-român în mișcarea dela 1848—49.
2. 30 Noembrie 1924 Prof. O. Ghibu, Contribuția Basarabiei la Cultura românească.
3. 7 Decembrie 1924 Prof. N. Drăgan, Inceputurile literaturii românești.
- ✓ 4. 14 Decembrie Prof. V. Bogrea, Conștiința romanității la vechii noștri cărturari.
5. 21 Decembrie 1924 Prof. V. Stanciu, Aurul din România.

Deva

- ✓ 1. 14 Martie 1925 Prof. D. Teodorescu, Sarmisegetuza (cu proiecțiuni).
- ✓ 2. 22 Martie 1925 Prof. V. Ghidionescu, Elementele culturii românești și unificarea lor.
- ✓ 3. 29 Martie 1925 Prof. Capidan, Rolul Aromânilor în Ardeal.
4. 4 Aprilie 1925 Prof. G. Giuglea, Limba ca icoană a vieții sufletești.

Dicosânmartin

2. 30 Noembrie 1924 Prof. Ștefănescu Goangă, Organizarea rațională a forțelor sufletești ale națiunii.

2. 14 Decembrie 1924. Prof. I. Popescu Voitești, Gazul metan.
3. 1 Februarie 1925 Prof. M. Botez, Rolul intelectualilor în păstrarea sănătății publice.
4. 15 Februarie 1925 Prof. I. Paul, Invățămintele din revoluția dela 1848 din Transilvania.

Făgăraș

1. 1 Martie 1925 Prof. V. Stanciu, Influența bogățiilor sub-solului asupra istoriei poporului nostru.
2. 8 Martie 1925 Prof. G. Giuglea, Limba ca icoană a vieții sufletești
3. 15 Martie 1925 Prof. O. Grimm, Literatura engleză și sufletul poporului englez.
4. 22 Martie 1925 Prof. I. Paul, Invățămintele din revoluția dela 1848 din Transilvania.
5. 29 Martie 1925 Prof. V. Bărbat, Importanța așezămintelor de cultură.

Gherla

1. 23 Noembrie 1924 Prof. N. Drăgan, Inceputurile literaturii românești.
2. 30 Noembrie 1924 Prof. V. Bogrea, Limba noastră.
3. 7 Decembrie 1924 Prof. P. Grimm, Literatura engleză și sufletul poporului englez.
4. 14 Decembrie 1924 Prof. S. Pușcariu, Liga Națiunilor.
5. 21 Decembrie 1924 Prof. Al. Borza, Tainele florilor.

Huedin

1. 23 Noembrie 1924 Prof. V. Bogrea, Sufletul nostru: virtuți și păcate românești.
2. 14 Decembrie 1924 Prof. V. Bărbat, Copilăria și progresul.
3. 18 Ianuarie 1925 Prof. F. Ștefănescu Goangă, Ce este cultura și care este valoarea ei.
4. 8 Februarie 1925 Prof. G. Giuglea, Romani și Români.
5. 15 Martie 1925 Prof. M. Pamfil, Alimentația rațională.

Lugoj

- ✓ 1. 8 Februarie 1925 Prof. S. Dragomir, Eftimie Murgul și mișcarea Românilor bănățeni din 1848-49.
2. 22 Februarie 1925 Prof. V. Ghidionescu, Elementele culturii românești și unificarea lor.
3. 8 Martie 1925 Prof. P. Grimm, Literatura engleză și sufletul poporului englez.
- ✓ 4. 22 Martie 1925 Prof. F. Ștefănescu Goangă, Importanța factorului uman în producția economică.
5. 29 Martie 1925 Prof. G. Bogdan-Duică, Eliade Rădulescu: Viața și opera sa.
- ✓ 6. 12 Aprilie 1925 Prof. I. Paul, Oamenii mari ai Banatului de acum 40 ani.

Năsăud

1. 7 Decembrie 1924 Prof. V. Stanciu, Aurul din România.
- ✓ 2. 14 Decembrie 1924 Prof. F. Ștefănescu Goangă, Alegerea profesiei.

Oradea Mare

1. 24 Ianuarie 1925 Prof. S. Dragomir, Tragedia deputatului bihorean Ioan Dragoș.
2. 7 Februarie 1925 Prof. V. Stanciu, Aurul din România.
3. 21 Februarie 1925 Prof. O. Ghibu, Infrățirea popoarelor prin biserică.
4. 7 Martie 1915 Prof. G. Bogdan-Duică, Dimitrie Bolinteanu.
5. 21 Martie 1925 Prof. V. Bogrea, Literatură și faptă.
- ⑥ 6. 4 Aprilie 1925 Prof. V. Bărbat, Locul femeii în cultura modernă.
7. 25 Aprilie 1925 Prof. G. Vâlsan, Capitala lumii: Parisul.

Petroșeni

- ✓ 1. 23 Noiembrie 1924 Prof. M. Botez, Știința medicală și sănătatea lucrătorilor.

2. 30 Noiembrie 1924 Prof. V. I. Bărbat, Copilăria și progresul.
3. 7 Decembrie 1924 Prof. M. Pamfil, Importanța clasei muncitorești în dezvoltarea economiei naționale.
4. 22 Martie 1925 Prof. V. Ghidionescu, Ideea de muncă și educație cetățenească.
5. 29 Martie 1925 Prof. P. Grimm, Muncitorul în literatură.

Satumare

1. 30 Noiembrie 1924 Prof. V. Ghidionescu, Elementele culturii românești și unificarea lor.
2. 14 Decembrie 1924 Prof. I. Paul, Gh. Șincai
3. 18 Ianuarie 1925 Prof. O. Ghibu, Basarabia pe timpul celei de a doua revoluții rusești (1917—1918).
4. 1 Februarie 1925 Prof. V. I. Bărbat, Boli sociale
5. 15 Februarie 1925 Prof. F. Ștefănescu Goangă, Neam, popor, națiune.
6. 1 Martie 1925 Prof. V. Bogrea, Literatura noastră.
7. 5 Aprilie 1925 Prof. N. Drăgan, Vechile cărți bisericesti și importanța lor din punct de vedere al literaturii.

Sibiu

1. 18 Ianuarie 1925 Prof. V. I. Bărbat, Condițiile de dezvoltare ale culturii.
2. 24 Ianuarie 1925 Prof. I. Lupaș, Ideea de libertate și unitate națională în trecut.
3. 1 Februarie 1925 Prof. Gh. Bogdan-Duică, Titu Maiorescu.
4. 2 Februarie 1925 Prof. Gh. Bogdan-Duică, Dobrogeanu Gherea
5. 8 Februarie 1925 Prof. P. Grimm, W. Shakespeare
6. 15 Februarie 1925 Prof. S. Dragomir, Avram Iancu și Nicolae Bălcescu.
7. 22 Februarie 1925 Prof. S. Pușcariu, Liga Națiunilor.
8. 1 Martie 1925 Prof. Th. Capidan, Romanitatea balcanică.

9. 8 Martie 1924 Prof. I. Paul, Pedagogia țărănească.
10. 15 Martie 1925 Prof. Al. Borza, Parcuri naționale și rezervațiuni științifice.
11. 22 Martie 1925 Prof. G. Vâlșan, Dobrogea ✓
12. 29 Martie 1925 Prof. M. Botez, Priviri asupra sănătății noastre rurale și urbane.

Târgul Mureș

1. 20 Octombrie 1924 Prof. V. I. Bărbat, Drepturile și datoriile tinerimii moderne.
2. 27 Octombrie 1924 Prof. V. Bogrea, Românimca eroică.
3. 3 Noiembrie 1924 Prof. S. Dragomir, Constantin Romanu, eroul martir al Câmpiei ardelenene.
4. 10 Noiembrie 1924 Prof. I. Lupaș, Avram Iancu.
5. 17 Noiembrie 1924 Prof. F. Ștefănescu Goangă, Capitalul uman
6. 24 Noiembrie 1924 Prof. S. Pușcariu, Liga Națiunilor.
7. 30 Noiembrie 1924 Prof. M. Botez, Considerațiuni demografice vechi și nouă.
8. 8 Decembrie 1924 Prof. G. Giuglea, Romani și Români.
9. 15 Decembrie 1924 Prof. N. Drăgan, Limbă și istorie.
10. 22 Decembrie 1924 Prof. I. Paul, Gh. Șincai.
11. 22 Februarie 1925 Prof. Gh. Kristóf, Maurițiu Jókai.

Timișoara

1. 1 Februarie 1925 Prof. S. Pușcariu, Limba română și graiul ardelenesc.
2. 8 Februarie 1925 Prof. S. Dragomir, Avram Iancu și Nicolae Bălcescu.
3. 15 Februarie 1925 Prof. V. I. Bărbat, Un aspect al problemei sociale a femeii.
4. 22 Februarie 1925 Prof. V. Ghidionescu, Oameni de caracter
5. 1 Martie 1925 Prof. M. Botez, Ereditatea normală și patologică.

6. 8 Martie 1925 Prof. P. Grimm, W. Shakespeare.
7. 15 Martie 1925 Prof. N. Drăgan, Limbă și istorie.
8. 22 Martie 1925 Prof. F. Ștefănescu Goangă, Selecțiunea și orientarea profesională.
9. 29 Martie 1925 Prof. Gh. Bogdan-Duică, Gheorghe Lazăr. Viața și opera sa.
10. 12 Aprilie 1925 Prof. I. Paul, Oamenii mari ai Banatului de acum 40 ani.
11. 3 Mai 1925 Prof. V. Bogrea, Giosuè Carducci.

Turda

- ①. 23 Noiembrie 1924 Prof. V. I. Bărbat, Copilăria și progresul
2. 8 Martie 1925 Prof. Th. Capidan, Românismul în sudul Dunării.
3. 15 Martie 1925 Prof. G. Vâlsan, Dobrogea. ✓
4. 22 Martie 1925 Prof. N. Drăgan, Limbă și istorie.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1. 14 Iunie 1925 Prof. G. Giuglea, Cum s'a păstrat cultura românească în Basarabia.

Conferențiarilor noștri au fost peste tot foarte bine primiți. Li s'a oferit din partea comitetelor locale cea mai caldă și largă ospitalitate. Sălile de conferințe au fost cercetate de un public numeros, care a urmărit cu cel mai viu interes problemele puse în discuție. În multe localități, sălile n'au fost destul de încăpătoare, ca să poată cuprinde pe toți cei ce veniseră să asculte cuvântul „răspânditorilor de lumină, dela cea mai înaltă instituție culturală din Transilvania“.

Pentru a arăta ce răsunset a avut acțiunea noastră și ce impresii a lăsat ea în publicul românesc, îmi permit a vă reproduce, ca titlu documentar, numai câteva din numeroasele adrese de mulțumire pe care le-am primit din diferite localități, după terminarea ciclului conferințelor noastre. (Vezi anexa No. 12—17).

Imi pare rău că nici timpul nici spațiul nu-mi permit a reproduce măcar câteva din numeroasele articole și dări de seamă elogioase despre activitatea asociației noastre, ✓ apărute în foile locale românești și în presa minoritară. Ele se găsesc însă în dosarul Extensiunii și stau la dispoziția • acelor cari doresc să le citească.

• Acum, la încheierea primului an de activitate al asociației noastre putem afirma, cu deplină satisfacție, că acțiunea culturală organizată și întreprinsă de noi în tot cuprinsul Transilvaniei și Banatului a răușit peste prevederile noastre cele • mai optimiste.

A răușit, pentru că pe de-o-parte ea a găsit în corpul profesoral al Universității din Cluj oameni devotați, cari conștiinți de înalta lor misiune, s'au pus în serviciul ei, cu cel • mai desăvârșit devotament, iar pe de altă parte, pentru că a corespuns unei mari nevoi sufletești a poporului din aceste ținuturi. BCU Cluj / Central University Library Cluj

• În toate localitățile, unde s'a putut întinde acțiunea noastră, toți conferențiarii noștri, cari nu s'au mărginit numai la ținerea de conferințe, ci au intrat în contact cu toți intelectualii localnici spre a se orienta asupra nevoilor sufletești și culturale ale poporului, au constatat, unanim, cât de doritoare de cultură e populația țării noastre, cât viu interes arată ea pentru actualele probleme sociale și culturale și cât de mult ține ea să fie luminată asupra acestora, de oameni cunoscători, preocupați numai de interesul superior al culturii.

• Impresiile culese de ei din toate localitățile din cuprinsul Transilvaniei și Banatului constituiesc un dosar prețios pentru cei ce vor să-și dea seama de rostul vremilor de acum și de nevoile, cerințele și aspirațiile sufletești ale unui popor, care a ajuns la conștiința valorii sale, dorește să fie împărtășit cu toate bunurile superioare ale culturii.

Domnilor membri,

Extensiunea Universitară n'a putut satisface, cu toate silințele ce și-a dat și cu tot devotamentul membrilor săi, decât în mică măsură aceste nevoi culturale.

Avem marea părere de rău că nu ne-am putut duce în toate localitățile în care am fost chemați și acolo unde ne-am dus, n'am putut trimite atâția conferențieri cât ni s'au cerut.

Timpul și mijloacele nu ne-au permis să facem atât cât am dorit să facem și mai ales atât cât era nevoie să facem. Pentru a intensifica și lărgi activitatea noastră, pentru a putea desfășura programul ce ne-am propus să realizăm, nu ajunge numai munca noastră, cunoștințele noastre, entuziasmul și devotamentul nostru. Mai avem nevoie și de mijloace financiare. Lipsa acestora constituie o mare greutate pe care va trebui s'o învingem.

Dacă comitetele locale, care ne-au dat până acum cel mai larg concurs și au arătat o adâncă înțelegere pentru scopul urmărit de asociația noastră, ne-ar putea acoperi cheltuelile de deplasare ale conferențierilor, fie punând taxe de intrare, benevole, la conferințe, fie prin alte mijloace mai eficace, atunci ni s'ar da posibilitatea să lărgim și să intensificăm în mod simțitor activitatea noastră.

Cu economiile realizate din capitalul cheltuelilor de deplasare am putea începe publicarea Bibliotecii de popularizare științifică care, conform art. IV din statutul nostru, va fi constituită din o serie de broșuri în care se vor trata probleme de actualitate culturală, socială și științifică. Dorința noastră e să publicăm în anul viitor cel puțin cinci numere din această bibliotecă. O parte din aceste numere sunt gata, altele în curs de pregătire.

În măsura mijloacelor financiare de cari vom dispune, vom organiza pe viitor, conform programului înscris în statut, cursuri de vară în Cluj, așa cum se obișnuiește mai la toate Universitățile din Occident.

Universitatea noastră cu admirabila și bogata sa bibliotecă, cu numeroasele sale Institute deschise în tot cursul anului, cu căminele sale model de curățenie și confort, oferă intelectualilor și publicului doritor de a se instrui cea mai largă posibilitate de a-și completa cunoștințele în toate domeniile științei, literaturii și artei, și cel mai efin și confortabil adăpost.

În calea realizării imediate a acestor puncte din programul nostru nu stau decât greutatea de ordin material. Dacă marele public, care a început să urmărească și să aprecieze activitatea noastră, ne va sprijini în mod efectiv; dacă numeroasele organizări profesionale din Transilvania și Banat vor înțelege că este în interesul lor să ajute opera de luminare a masselor cu privire la problemele actuale economice și sociale, atunci și aceste greutatea vor fi înlăturate.

Asociația noastră vrea să pună Universitatea, această supremă instituție de cultură și știință, în contact viu cu marele public; ea urmărește să reverse asupra poporului lumina adevărului eșită din laborioasele și îndelungatele cercetări ale științei, ea țintește în special să servească interesele superioare ale națiunii noastre, căutând să lămurească, prin ajutorul științei, problemele culturale, sociale și economice din timpul nostru, în strânsă legătură cu viața poporului.

În măsura în care activitatea noastră și scopurile urmărite de noi vor fi cunoscute mai bine, sunt convins că ni se va da și ajutorul material de care avem nevoie.

Sper, că nu mai departe decât în anul viitor, cu prilejul adunării generale, voi fi în plăcuta situație de a vă comunica numele primilor donatori.

Și acum spre a încheia, țin să exprim în numele comitetului, tuturor colegilor — conferențieri ai Extensiunii — cele mai vii mulțumiri pentru devotamentul cu care și-au îndeplinit greaua lor misiune. Sacrificând Duminicile, singurele lor zile de odihnă, chinându-se nopțile în tren în vreme de iarnă, spre a economisi timpul și a nu lipsi dela orele lor de curs, au fost totdeauna punctuali la datorie.

Am dat, prin aceasta, un rar exemplu de ce este capabil să facă un corp organizat, însuflețit de o idee și stăpânit de sentimentul datoriei. Cu astfel de colaboratori, Extensiunea Universitară este sigură că-și va realiza scopurile ce și-a propus.

Memoriu

pentru înființarea unei „Asociației de extensiune universitară“ în Cluj, prezentat d-lui Ministru al Cultelor și Artelor.

Domnule Ministru

Concepția feudalismului universitar, aristocratic izolat de „vulgul profan“ în turnul de fildeș al „cetății academice“, a devenit de mult — în țările de adevărată cultură din Occident — o piesă de muzeu. Universitatea — uzină de idei abstracte, pe care o mână de inițiați le îmbălsămează în graiul cifrat al specialiștilor sau le aruncă distrat peste zid în capul mulțimii nepregătite, e un anacronism.

Spiritul epocii de adânci prefaceri democratice în care trăim, cere, supremei instituții de învățământ, să fie altceva decât un templu transcendent al Cugetărei eterne, fără contact cu contingentele și actualitățile vieții, și ceva mai mult decât o fabrică de profesioniști; lumina elaborată și concentrată acolo nu trebuie „ascunsă supt obroc“, ci trebuie să se reverse generoasă, asupra vieții neamului, luminând drumurile grele și întortochiate ale progresului național.

Ideia „extensiunii universitare“ se impune, astfel, pretutindeni, cu logica neînduplecată a unei necesități istorice.

La Cluj, unde fosta Universitate streină a întreținut îndărătnic o atmosferă de obscurantism, izvorâtă din instinctul de conservare al unui regim de usurpație care se temea de lumina revelatoare a conștiințelor, rolul cultural, național și social, al Universității românești se desemnează, credem, clar și mai imperios ca oriunde.

Profesorii acestei Universități au înțeles, din primul moment, această nobilă și urgentă datorie a lor. Și ori de

câte ori, din vreo parte a Ținutului liberat, s'a îndreptat un apel la cuvântul sau fapta lor — propagandă culturală, ei s'au smuls bucurosi din „oșii academic“, spre a răspunde chemării. Și n'a fost șir de conferințe ardelenne sau organe de cultură populară pentru frații din Ardeal, care să nu fie, dacă nu pornite din îndemnul nostru, măcar sprijinite, în cea mai largă măsură, de noi.

Ne dăm totuși seama, că ceea ce s'a făcut până acum — fragmentar, incidental, disparat — nu reprezintă nici pe departe ceea ce trebuie făcut în această direcție.

O campanie de propagandă culturală prin conferințe și publicații de popularizare, o campanie în stil mare, sistematică, organizată, urmărită stăruitor, an de an, — iată ce socotim că trebuie.

De aceea, subsemnații ne-am adunat și am redactat alăturatul statut și proiect de buget, — siguri că vom avea la timp, din partea tuturor colegilor la cari ne vom adresa, cel mai călduros concurs efectiv.

Dar principalul sprijin — indispensabil pentru realizarea planului nostru — îl așteptăm dela dv., domnule Ministru.

Nu vom prelungi inutil acest memoriu.

Un om de înaltă cultură, academician și profesor universitar el însuși, ca dv., nu poate decât aproba și — în marginile disponibilităților bugetare — ajuta o asemenea inițiativă de ordin pur cultural și național, creindu-și astfel un titlu necontestat la recunoștința Ardealului românesc.

Binevoii, vă rugăm, domnule Ministru, a primi, odată cu mulțumirile noastre anticipate, expresiunea distinsei considerațiuni ce vă păstrăm.

Cluj, 5 Octombrie 1924.

STATUT

I. Constituire, sediu, scop, mijloace.

Art. 1. Se constituie în Cluj o asociație culturală cu numele de „Extensiunea Universitară Cluj“.

Art. 2. Sediul acestei asociații este orașul Cluj.

Art. 3. Scopul acestei organizații este răspândirea și popularizarea cunoștințelor științifice referitoare la problemele culturale, sociale și economice din timpul nostru, îndeosebi la acelea ce sunt în strânsă legătură cu viața poporul nostru.

Art. 4. Mijloacele de îndeplinire a scopului propus sunt :

a) Conferințe publice ținute în centrele din Transilvania și Banat; BCU Cluj / Central University Library Cluj

b) Cursuri populare;

c) Cursuri de vară;

d) Publicații de popularizare privitoare la actualitățile culturale și sociale.

II. Membrii.

Art. 5. Pot face parte din „Extensiunea Universitară“ profesorii Universității din Cluj, cari împărtășesc ideile ei conducătoare și înțeleg să contribuie la realizarea lor.

Cei ce doresc să se înscrie ca membri ai „Extensiunii Universitare“ vor adresa o cerere în scris președintelui. Asupra cererilor de înscriere hotărăște comitetul cu majoritatea de voturi.

Art. 6. Membrii „Extensiunii Universitare“ sunt datori să consacre o parte din activitatea lor pentru realizarea scopurilor ei și să se conformeze în totul prescripțiunilor statutului și regulamentului.

Membrii vor plăti o cotizație anuală de 100 lei.

Art. 7. Calitatea de membru se poate pierde prin dimisie, prin ieșirea din învățământ, prin lipsa totală de activitate și printr'o acțiune potrivnică scopurilor și intereselor asociației. Asupra pierderii calității de membru hotărăște comitetul, prin vot secret, cu majoritate de 2/3 din numărul membrilor comitetului.

III. Conducere. Administrație. Control.

Art. 8. „Extensiunea Universitară“ este condusă de un comitet compus din :

- a) un președinte,
- b) un secretar general,
- c) zece membrii.

Art. 9. Primul comitet se alege de adunarea generală în ziua constituirii acestei asociații.

Pe viitor reînnoirea comitetului se face în modul următor: la fiecare trei ani se trag la sorț patru membrii. În locul celor ieșiți la sorți Adunarea generală alege dintre membrii asociației, cari s'au distins prin activitatea și interesul lor pentru „Extensiunea Universitară“, alți membri în comitet. Membrii ieșiți la sorți nu pot fi realeși decât după trecere de trei ani. Vacanțele, ivite în mod neprevăzut, se completează imediat de comitet prin cooptare.

Art. 10. Președintele și secretarul general sunt aleși de comitet pe timp de 4 ani. La expirarea acestui termen ei pot fi realeși. Alegerile se fac în luna Iunie.

Art. 11. Președintele are dreptul de inițiativă. El propune la începutul anului linia generală de acțiune pe anul ce începe, indicând și măsurile pe care le crede necesare în vederea realizării programului propus. Președintele face și eventuale propuneri la alegerea conferențiarilor. Tot președintele face proiectul de buget pe care îl supune aprobării comitetului.

Art. 12. Comitetul discută, aprobă sau modifică programul președintelui, făcând împreună cu acesta și cu secretarul general programul de activitate anuală, fixează localitățile în care se țin conferințele. Tot el, la propunerile președintelui, hotărăște asupra publicațiilor și se îngrijește de resursele necesare.

Art. 13. Agentul executiv al comitetului este secretarul general. El are însărcinarea de a executa planul fixat de comitet. În cazuri neprevăzute și urgente el poate face modificări în ordinea conferințelor, modificări pe care le va aduce ulterior la cunoștința comitetului. Secretarul general poartă întreaga corespondență a Extensiunii. Pentru activitatea sa va primi o indemnizație fixată de comitet.

Art. 14. Congresul fixează prin bugetul anual personalul administrativ și de serviciu necesar pentru lucrările de birou.

Art. 15. Comitetul este convocat de președinte ori-decâteori se va simți nevoia. El trebuie să aibă, în orice caz, 3 ședințe pe an, dintre cari una în Octombrie, când se va face de către Secretarul general o dare de seamă, iar de către președinte expunerea programului de lucru. Ședințele comitetului nu pot avea loc fără prezența majorității membrilor săi.

Hotărârile comitetului se iau cu majoritatea voturilor exprimate.

Art. 16. Controlul gestiunii administrative și financiare se face de o comisie de doi cenzori aleși de adunarea generală.

Cenzorii sunt datori să facă un raport despre cele constatate, adunării generale a asociației.

IV. Adunarea generală.

Art. 17. Adunarea generală se compune din toți membrii asociației.

Ea se adună în fiecare an, în sesiune ordinară, la 15 Octombrie, spre a asculta raportul comitetului asupra activității sale din cursul anului expirat și pe cel al cenzorilor asupra gestiunii administrative și financiare.

Adunarea generală alege pe cenzori și pe membrii din comitet în locurile devenite vacante prin tragerea la sorți conform statutului.

Art. 18. Convocarea adunării generale se face de președintele asociației la data fixată de statut.

Adunarea generală poate fi convocată de președinte în ședință extraordinară ori de câte ori comitetul crede necesar, sau când se va cere în scris și motivat, de cel puțin o cincime din numărul membrilor asociației.

Art. 19. La prima convocare, Adunarea generală nu poate fi deschisă dacă nu poate răspunde la convocare cel puțin jumătate plus unul din membrii asociației.

La a doua convocare se va putea decide cu majoritatea absolută a celor prezenți, oricare ar fi numărul lor.

V. Fonduri.

Art. 20. Fondurile „Extensiunii Universitare“ se compun din :

- a) Cotizația membrilor ;
- b) Subvenția dată de Minister ;
- c) Veniturile provenite din conferințe și publicațiuni
- d) Donațiuni.

Art. 21. Aceste fonduri vor fi utilizate pentru retribuirea conferențiarilor și pentru tipărirea publicațiilor menționate și pentru acoperirea cheltuelilor de administrație și organizație.

Art. 22. În măsura posibilității se va crea din excedentele bugetare și donațiuni un fond permanent de rezervă. Fructificarea și administrarea acestui fond se va face după normele hotărâte de comitet.

VI. Dispozițiuni generale.

Art. 23. În caz de dizolvare, averea asociației se va împărți astfel: jumătate în folosul înființării unui Institut de sociologie pe lângă Universitatea din Cluj, jumătate Universității din Cluj pentru scopuri culturale.

Art. 24. Modificările actualelor statute nu se pot face decât cu majoritatea de $\frac{2}{3}$ din numărul total al membrilor asociației.

Art. 25. Un regulament amănunțit va dezvolta și completa dispozițiunile cuprinse în acest statut. Regulamentul va fi întocmit de comitet și va intra în vigoare după aprobarea adunării generale.

ss. I. Paul	ss. V. I. Bărbat	ss. Ștefănescu-Goangă
ss. N. Drăganu	ss. Petran	ss. Al. Borza
ss. G. Bogdan-Duică	ss. M. Botez	ss. Dr. Pamfil
ss. St. Bezdechi	ss. P. Grimm	ss. D. Călugăreanu
ss. O. Ghibu	ss. Silviu Dragomir	ss. S. Pușcariu
ss. I. Lupaș	ss. V. Bogrea	ss. Th. Capidan
ss. G. Giuglea	ss. G. Vâlsan	ss. Vl. Ghidionescu
ss. Maior	ss. Em. Panaitescu	ss. Victor Stanciu
ss. Moldovan	ss. Camil Negrea	ss. Predescu Rion
ss. N. Ghiulea	ss. D. B. Ionescu	ss. Titu Vasiliu

Act de constituire.

Săseșemnații, profesori universitari, întruniți astăzi, 10 Octomvie 1924 în sala Decanatului Facultății de filosofie și litere, după ce am ascultat propunerile și cuvântările explicative ale colegilor noștri V. Bărbat, decanul facultății de filosofie și litere, V. Bogrea și F. Ștefănescu Goangă, profesori la aceeaș facultate, cu privire la înființarea unei asociații, cu caracter universitar, constituită din profesori universitari, cu scopul de a organiza o campanie de propagandă culturală prin conferințe și publicații, o campanie în stil mare, sistematică, organizată, urmărită stăruitor, an de an, după ce am luat cunoștință de proiectul de statut al acestei asociații și de memoriul adresat Ministerului Cultelor și Artelor, ambele întocmite de comitetul de inițiativă, și după ce am ascultat cuvântările dlui rector Camil Negrea, dlui Al. Borza, profesor la facultatea de științe și a dlui Mihail Botez, profesor la facultatea de medicină, am hotărît următoarele:

1. Înființarea asociației „Extensiunea Universitară — Cluj”.
2. Aprobarea statutelor acestei asociații.
3. Facerea formalităților necesare, în vederea recunoașterii ca persoană juridică a asociației „Extensiunea Universitară — Cluj”.
4. Trimiterea memoriului întocmit de comitetul de inițiativă Ministerului Cultelor și Artelor.

Se procede apoi la alegerea primului comitet al Asociației „Extensiunea Universitară — Cluj”. Sunt aleși în unanimitate:

Președinte: Prof. V. Bărbat.

Secretar general: F. Ștefănescu-Goangă.

Membrii: Profesorii V. Bogrea, N. Drăgan, S. Pușcariu, S. Dragomir, D. Călugăreanu. Al. Borza, M. Botez, I. Moldovan, C. Negrea, I. Paul.

Cluj, 10 Oct. 1924.

ss. V. I. Bărbat	ss. Petran	ss. Ștefănescu-Goangă
ss. I. Paul	ss. M. Botez	ss. Predescu Rion
ss. D. Călugăreanu	ss. N. Drăgan	ss. Al. Borza
ss. G. Bogdan-Duică	ss. Silviu Dragomir	ss. Pamfil
ss. Victor Stanciu	ss. St. Bezdechi	ss. V. Bogrea
ss. P. Grimm	ss. Titu Vasiliu	ss. G. Giuglea
ss. G. Vâlsan ✓	ss. O. Ghibu	ss. D. B. Ionescu
ss. I. Lupaș	ss. Em. Panaitescu	ss. S. Pușcariu
ss. Vl. Ghidionescu	ss. Camil Negrea	ss. Moldovanu
ss. Capidan	ss. Maior	ss. N. Ghiulea

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ROMÂNIA

Anexa 4.

**MINISTERUL
CULTELOR ȘI ARTELOR**

*Direcțiunea Contabilității
No. 53679*

București, 25 Octomvrie 1925.

Domnule Președinte!

Am primit memoriul D-voastră privitor la înființarea „Asociației de extensiune universitară“, din Cluj și am luat act cu multă satisfacție de scopul înalt, cultural și național, ce urmăriți.

Apreciind și recunoscând importanța acestei Asociațiuni, Ministerul ține de a sa datorie să sprijine opera inițiată, acordându-vă mijloacele materiale necesare pentru realizarea ei.

În acest scop vă pune la dispoziție suma de lei cinci sute mii, care după proiectul de buget înaintat, vă este trebuitoare pentru propaganda națională și culturală prin conferințe și publicații de popularizare.

Suma aceasta se va ordona pe numele D-voastră, ca Președinte al Asociației, prin rectoratul Universității din Cluj, în patru mandate de câte 125.000 lei fiecare.

Ministru:
ss. A. Lapedatu

Director general:
ss. Popescu

Domnului

Președinte al Asociației de extensiune universitară

din CLUJ

Extensiunea Universitară Anexa 5.

Cluj, Strada Regală 11.

Nr. 6.

Cluj, 31 Oct. 1924.

Domnule Ministru,

Comitetul de conducere al „Extensiunii Universitare“ din Cluj, întrunit în ședința ordinară în ziua de 21 Octomvrie a. c., după ce a luat cunoștiință de sprijinul ce binevoiiți a-l da operei pe care el și-a propus să o realizeze, v'a proclamat, cu unanimitatea voturilor, președinte de onoare al noii instituții de cultură.

Sperăm, Domnule Ministru, că nu ne veți refuza cinstea și plăcerea de a vă avea, în felul acesta, printre noi.

Iar lucrul acesta îl dorim, nu numai ca o mulțumită pentru sprijinul dat, îl dorim ca, pe această cale, să ne asigurăm și sprijinul moral al Dv., știind bine, că prin cunoștiința ce o aveți asupra oamenilor și împrejurărilor din Ardeal, puteți fi un sfătuitor de preț pentru noi.

Să mai adăugăm, Domnule Ministru, că am fi fericiți să vă putem avea, chiar dela început și pe lista conferențiarilor?

Mulțumindu-vă încă odată, Domnule Ministru, și așteptând răspunsul Dv. favorabil și la anexa de cerere, pe care o facem astăzi, vă rugăm să primiți asigurarea deosebitei noastre stime.

Președinte:
V. I. Bărbat

Secretar general:
Fl. Ștefănescu-Goangă

*D-sale Domnului**Ministru al Cultelor și Artelor***BUCUREȘTI**

TELEGRAMĂ

Profesor Virgil Bărbat,
Președintele Extensiunii Universitare

CLUJ

Mulțumesc pentru cinstea deosebită ce îmi faceți și vă asigur de tot sprijinul meu pentru promovarea scopurilor asociației dv. Primesc cu plăcere a fi înscris pe lista conferențiarilor, dar numai în cursul lunii viitoare.

Ministru LAPEDATU

Tribunalul Cluj

Dos. 2193—1925.

In numele legii!

Tribunalul Cluj, în ședința dela 16 Maiu 1925, în cauza pentru acordarea personalității juridice a asociației „Extensiunea Universitară” cu sediul în Cluj, față de reprezentantul Parchetului Tribunalului Cluj, Procuror Ștefan Macedonescu și de Președintele Soc. Dr. V. Bărbat, după ce a debătut cauza în camera de consiliu, în ședință publică, a pronunțat următoarea

D e c i z i u n e

Tribunalul acordă personalitatea juridică Soc. „Extensiunii Universitară” cu sediul în Cluj; ordonează înscrierea ei în registrele persoanelor juridice apoi, după ce va rămâne definitivă, publicarea în Monitorul oficial, ziarul Patria și Universul în contul și la stăruința asociației.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

M o t i v e.

Având în vedere actele și lucrările dela dosar.

Considerând că petiționara a îndeplinit cerințele art. 31 și următorii din legea pers. juridice:

Având în vedere adresa No. 53769—1925 a Ministerului Cultelor și Artelor, prin care se arată că este pentru acordarea personalității juridice;

Având în vedere concluziunile reprezentantului Ministerului public, în acelaș sens;

Văzând și dispozițiunile art. 92 Legea persoanelor juridice;

Pentru aceste motive, Tribunalul, a adus deciziunea conform dispozițiunilor de mai sus.

Cluj, 16 Maiu 1925.

Președinte :

R. Filipescu m. p.

Jud. Șef :

A. Danilescu m. p.
Grefier : Indiscifrabil.

Tribunalul Cluj. Secția reg. speciale

No. $\frac{2193/2}{925}$

*Extensiunea Universitară**CLUJ*

În conformitate cu art. 18. din regulamentul legii persoanelor juridice, Vă trimit 1 ex. din statute și actul constitutiv cu dovada de înscriere și totodată Vă provoc, ca să publicați extrasul acludat: 1. în „Monitorul Oficial“, 2. în ziarul „Universul“ din București, 3. în ziarul „Patria“ din Cluj.

Exemplarele în cari s'au făcut publicațiunile trebuiesc înaintate tribunalului.

Cluj, 30 Maiu 1925.

Dimitrie Toth m. p.
gr. reg. speciale

T R I B U N A L U L   C L U J
secția registrelor speciale Nr. 2193—925/2

E X T R A S

**din registrele pentru asociațiunile recunoscute persoane
juridice :**

Nr. de ordine : 2193—1925/2 din 30 Mai 1925.

Denumirea persoanei juridice : „*Extensiunea Universitară*“. Scopul asociației este : descris din statute. Sediul este în Cluj. Data constituirii : 1924 Octomvrie 10.

Actul pe temeiul căruia s'a obținut personalitatea juridică : Aprobarea Ministerului Cultelor și Artelor Nr. 53679 din 23 Octomvrie 1924. Numele, profesiunea, domiciliul, naționalitatea persoanelor ce compun organele de direcțiune și administrație.

Președintele : Prof. *V. I. Bărbat*, Cluj

Secretar : Prof. *Ștefănescu-Goangă*, Cluj.

Membrii : Prof. *V. Bogrea*, *M. Botez*, *Al. Borza*, *D. Călugăreanu*, *N. Drăgan*, *S. Dragomir*, *I. Moldovan*, *C. Negrea*, *S. Pușcariu*, *I. Paul*, locuitori în Cluj, toți români.

Acest extras, care se publică în conformitate cu art. 18 al regulamentului legii pentru persoanele juridice, se vizează de noi spre publicare în ziarul „*Patria*“ din Cluj.

Cluj, 30 Octombrie 1925.

Dr. Dimitrie Toth, m. p.,
gr. registrelor speciale.

Cluj, 22 Oct. 1924

Mult stimat Domn,

În Cluj s'a înființat de către profesorii Universității o asociație cu numele de „Extensiunea Universitară“, cu scopul de a răspândi și a populariza cunoștințele științifice referitoare la problemele culturale, sociale și economice din timpul nostru, în strânsă legătură cu viața poporului român.

Profesorii acestei Universități cred că este datoria lor să intre în contact viu cu intelectualitatea română din întreg cuprinsul Transilvaniei și Banatului, să cerceteze la fața locului nevoile culturale ale neamului nostru, și să răspândească, prin conferințe și publicații de popularizare, o serie întregă de cunoștințe cari să contribuie la luminarea drumurilor grele și întortochiate ale progresului național.

Avem nevoie, pentru realizarea scopului ce ne-am propus, și de prețiosul Dv. sprijin. Anul acesta dorim să organizăm în orașul Dv. o serie de conferințe publice și gratuite, ținute de profesorii Universității din Cluj, în cadrul ideilor conducătoare mai sus enunțate. Am dori ca Dv. să intrați în legătură cu intelectualitatea locală și de comun acord să ne dați concursul Dv. care ar consta în asigurarea gratuită a unei săli de conferințe și în propagandă ce veți face printre intelectualii din localitate de a participa la aceste conferințe. V'am fi recunoscători dacă ne-ați putea da lămuriri asupra următoarelor chestiuni:

1. Câte conferințe am putea ține în orașul Dv. și care ar fi chestiunile care ar interesa mai mult publicul din localitate.

2. Timpul cel mai potrivit pentru ținerea acestor conferințe (luna, ziua din săptămână, timpul din zi: dimineața, după masă, seara). Vă rog să țineți seamă și de orariul Căilor Ferate și de faptul că conferențiarilor trebuie să economisească cât mai mult posibil timpul, neputând lipsi dela catedrele lor.

Așteptăm cu încredere și neîntârziat răspunsul Dv., pentru care vă exprimăm cele mai vii mulțumiri.

Președinte:

Prof. V. I. Bărbat

Secretar general:

Prof. F. Ștefnănescu-Goangă

Membrii comitetului: Profesorii V. Bogrea, M. Botez, A. Borza, D. Călugăreanu, N. Drăgan, S. Dragomir, I. Moldovan, C. Negrea, Sextil Pușcariu, I. Paul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

29 Oct. 1924

Domnule Președinte,

Profesorii Universității din Cluj au înființat o asociație cu numele de „Extensiunea Universitară”, cu scopul de a răspândi și populariza cunoștințele științifice referitoare la problemele culturale, sociale și economice din timpul nostru în strânsă legătură cu viața poporului român.

Profesorii acestei Universități cred că este de datoria lor să intre în contact viu cu intelectualitatea română din întreg cuprinsul Transilvaniei și Banatului, să cerceteze la fața locului nevoile culturale ale neamului nostru și să răspândească, prin conferințe publice și publicații de popularizare, o serie de cunoștințe științifice, pe care le cred necesare pentru luminarea drumurilor grele și întortochiate ale progresului național.

Extensiunea Universitară din Cluj ar fi foarte bucuroasă dacă activitatea ce și-a propus să desfășoare ar fi sprijinită și de „Asociația pentru literatura română și cultura poporului român”.

Ne gândim că Asociația ne-ar putea da, prin organizațiile sale regionale, posibilitatea unui contact viu cu intelectualitatea locală, și ne-ar putea înlesni organizarea conferințelor publice prin asigurarea unei săli de conferințe.

Cu alte cuvinte „Extensiunea Universitară” ar trimite pe cheltuiala sa și în numele său, în toate centrele din Transilvania și Banat, conferențieri — profesori dela Universitatea din Cluj — cari ar trata o serie de chestiuni referitoare la actualități științifice, sociale și culturale, în strânsă

legătură cu viața poporului român, iar „Astra“ — prin organizațiile sale regionale — ne-ar asigura o sală de conferințe și un contact viu cu intelectualitatea locală.

S'ar putea naște astfel o colaborare binefăcătoare pentru cultura poporului român și folositoare pentru ambele instituții.

Dacă Dv. sunteți dispuși să primiți această colaborare, vă rugăm să ne comunicați neîntârziat secțiunile regionale cu care putem intra imediat în legătură.

Am dori să ținem și în Sibiu o serie de 10 conferințe, în fiecare Sâmbătă sau Duminică, cu începere dela 15 Nov. c. dacă este posibil.

V'am fi recunoscători, dacă ne-ați indica ziua și ora cea mai potrivită pentru ținerea acestor conferințe.

În așteptarea răspunsului Dv., vă rugăm, Domnule Președinte, să primiți asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Președinte

Secretar general

Prof. V. Bărbat

Prof. F. Ștefănescu-Goangă

Membrii comitetului. Profesorii: V. Bogrea, M. Botez, A. Borza, D. Călugăreanu, N. Drăgan, S. Dragomir, I. Moldovan, Sextil Pușcariu, I. Paul.

Copie.Anexa 12.

Asociațiunea pentru lit. și cultura poporului român („ASTRA“)

— Fondată la anul 1861. —

Recunoscută persoană morală prin art. de lege 2602 din 22 Iunie 1921,
publicat în „Monitorul Oficial“ Nr. 92 din 29 Iulie 1921 pag. 3576.

Președinte de onoare: M. Sa REGELE FERDINAND I.

No 1191—925.

Sibiu, la 5 Iunie 1925.

Mult stimate domnule președinte,

Suntem încredințați, din partea plenului ședinței anuale a tuturor secțiilor, literare și științifice, ale Asociațiunii, să Vă trimitem aceste rânduri.

În decursul anului trecut ați arătat față de „Asociațiune“ atâta condescență și ne-ați dat mână de ajutor cu atâta idealism, pregătind terenul spre o colaborare strânsă — încât ne simțim îndemnați să Vă aducem mulțumirile noastre cele mai vii.

E și dorința noastră ca cordialitatea aceasta să se mențină și Vă urăm spor la muncă, energie de fier și succesele visate.

În numele secțiilor și al comitetului central:

Dr. Octavian Rusu,
vice-președinte.

Dr. Horia Petra-Petrescu,
secretar.

D-sale

D-lui președinte al Soc. „Extensiunea Universitară“

CLUJ

Copie.Anexa 13.**Asociațiunea pentru lit. și cultura poporului român („ASTRA“)**

— Fondată la anul 1861 —

Recunoscută persoană morală prin art. de lege 2602 din 22 Iunie 1921,
publicat în „Monitorul Oficial“ Nr. 92 din 29 Iulie 1921 pag. 3576.

Președinte de onoare: M. Sa REGELE FERDINAND I.

Nr. 75—1925

Sibiu la 28 Aprilie 1925

Mult stimată domnule președinte,

Terminându-se seria de conferințe aranjate cu concursul d-voastră în orașul nostru (despărțământul Sibiu al „Asociațiunii,” precum și secția Sibiu a „soc. profesorilor secundari români”) ținem să vă exprimăm, din prilejul acesta, sentimentele de grațitudine ce le simțim față de instituția d-voastră. Ne-ați dat concursul cu un desinteres personal și cu un idealism cum rar se găsesc în zilele noastre și suntem mândri că am dus la bun sfârșit această primă serie de conferințe în legătură cu dv.

Vă rugăm să exprimați dlor conferențieri cele mai vii mulțumite din partea societății noastre.

Și din alte despărțăminte ne-au venit cele mai bune vești despre misionarii dv. culturali.

Inainte pe cărarea apucată!

Așteptând în viitorul apropiat o nouă colaborare, Vă salutăm, d-le președinte, și vă rugăm să primiți expresia stimei și considerațiunii ce păstrăm.

In numele secției Sibiu a
„Asoc. prof. sec. rom.“

In numele comitetului desp.
Sibiu

Silviu Țeposu
președ. prof.

Silviu Țeposu
vice-președ. desp.

D-sale

*D-lui președinte al „Extensiunii Universitare“
(prof. univ. V. I. Bărbat)*

C l u j
Str. Regală No. 11.

Copie.Anexa 14.

Direcțiunea Liceului
CORIOLAN BREDICEANU
 din Lugoj

No. 238 Ziua 13, Iuan IV. 1925.

Domnule Președinte,

Incheindu-se ciclul de conferințe aranjate de Extensiunea Universitară în orașul nostru, ne ținem de prea plăcută datorie de a Vă exprima, Domnule Președinte, atât D-V. cât și D-lor Profesori conferențieri cele mai călduroase mulțumiri.

Constatăm cu bucurie că în vârtejul vieții materialiste de azi tot se mai găsesc idealști cari, cu toiagul apostolatului în mână, cutreeră orașele Transilvaniei și ale Banatului, semănând pretutindeni lumină, iubire de neam și solidaritate morală.

Aceștia sunt membrii Extensiunii Universitare.

Vă felicităm din suflet pentru ideea fericită de a întreprinde aceasta activitate culturală atât de rodnică și binefăcătoare în consecințele ei.

Rugămîntea noastră este să nu Vă opriți la începutul drumului, ci tot înainte cu Dumnezeu!

Primiți, Domnule Președinte, expresiunea sentimentelor noastre de mulțumire și dragoste românească.

Prefect :

Corneanu.

Dr. Vasile Lohan,
 Directorul Liceului.

Domniei Sale

Domnului V. I. Bărbat
 Președintele Extensiunii Universitare

CLUJ

Copie.Anexa 15.

No. 15—1925.

Desp. Turda.

Data 15—IV 1925.

Domnule Președinte,

Am onoare a Vă exprima în numele „Despărțământului Turda al Asociațiunii“, cum și în numele publicului românesc din loc, cele mai călduroase mulțumite pentru amabilitatea ce ați avut-o trimitându-ne conferențieri.

Vă rugăm să transpuneți mulțumirile noastre și D-lor conferențieri, cari săvârșesc, prin munca D-lor, opera așa de necesară a consolidării noastre culturale naționale.

Vă rugăm, în urmă, să țineți seamă de noi și pe anul viitor, trimitându-ne, după putință, un număr și mai mare de conferențieri.

Primiți, vă rugăm, asigurarea distinsei noastre considerațiuni.

Președinte :

P. Suci,
dir. de liceu.

Secretar :

Domnului Președinte al Extensiunii Universitare**CLUJ**

Copie.Anexa 16.*Tg.-Mureș, 9 Decembrie 1925.*

Mult stimate domnule președinte,

Atât eu personal, care v-am adresat ca primul rugămintea ca lăsându-vă ocupațiile și comoditățile de acasă, să vă îndreptați pașii spre orașul nostru aducându-ne lumina binefăcătoare a culturii, cât și societatea pe care am avut cinstea să o prezidez timp de 2 ani, vă suntem adânc recunoscători pentru înaltele învățături împărtășite de domnii conferențieri cât și pentru ajutorul ce ni l-ați dat, căci prin prețiosul dv. concurs am putut deștepta din letargie celelalte societăți culturale din oraș.

Dacă astăzi există în orașul nostru o mișcare culturală mai întinsă, se datorește Dv. și Extensiunii.

Nu putem lăsa nerelevat acest fapt.

Binevoiți, vă rog, Domnule Președinte, a primi asigurarea înaltei mele considerațiuni.

Ionel Cionca,
Casierul Bănci Naționale
fost președinte S. T. R.

Copie.Anexa 17

CERCUL MILITAR—CIVIL
„PRINCIPELE CAROL“
 — TIMIȘOARA —

1925 Februarie 15 Timișoara

Recunoscut Persoană Morală
 și Juridică

Domnule Președinte.

Comitetul Cercului Militar-Civil „Principele Carol“ din Timișoara, vă mulțumește atât D-Voastră, cât și tuturor Domnilor profesori cari alcătuesc „Extensiunea Universitară“ pentru marele și neprețuitul ajutor ce ni-l dați prin organizarea conferințelor dela cercul nostru.

Întreg Banatul și toți Timișorenii sunt dornici de lumină, de cât mai multă lumină și vă vor privi și vă vor primi ca pe adevărați luminători și apostoli atât ai culturii, iubirei cât și ai înfrățirii de care avem atât de mult nevoie mai ales în lupta desnădăjduită ce o ducem contra streinilor.

Vroim, Domnule Președinte, ca în țara noastră să fim cei dintâiu, nu numai din punctul de vedere al numărului și al forței publice, dar vroim să fim cei dintâiu și din punctul de vedere cultural, economic, industrial, comercial și financiar, și aceasta nu o putem face decât numai cu ajutoare puternice ca acela pe care ni le dă „Extensiunea Universitară“ din Cluj, în cap cu D-Voastră, Domnule Președinte.

Aducându-vă, înc'odată, mulțumirile întregului comitet al Cercului și ale tuturor membrilor ca și ale tuturor cetățenilor buni ai Timișoarei, Vă rog să binevoiți a primi, odată cu omagiile noastre și expresiunea considerațiunei înalte ce vă păstrăm.

Președintele Cercului Militar Civil „Principele Carol“

General: C. Găvănescul

bl. Univ. Cluj
 — 19 —

Sibiu
 I 1076.

• Adaus

Colegul Goangă a făcut istoricul constituirii „Extensiunii Universitare din Cluj“, ocupându-se de felul în care această asociație a devenit o realitate. Dar înainte de a se trece la fapte, au avut loc mai multe convorbiri, printre care una cu profesorul Dragomir Silviu. Acesta, vorbindu-i de intenția ministrului Lapedatu de a ne sta în ajutor de voim să întreprindem ceva de natură culturală, mi-a propus ținerea de conferințe. Aceeaș idee fusese discutată cu domnii Lapedatu, Bogrea, Goangă și Botez. Le relatez acestea, pentruca ceeace spune prietenul Goangă că-mi aparține mie, adică inițiativa constituirii „Extensiunii Universitare din Cluj“, să fie redusă la proporțiile reale, meritul cel mare fiind și aici al colegilor menționați.

— V. I. BĂRBAT .

Erata

greșelilor mai principale

La pag. 10, rândul 14 de sus în jos, a se citi:	un bine,	în loc de:	de bine.
" " 13, " 13 " " " " " " :	revelat,	" " " :	relevat.
" " 14, " 23 " " " " " " :	par totdeauna,	" " " :	dar totdeauna.
" " 20, " 3 " " " " " " :	Forță și Materie,	" " " :	Ștofă și Materie
" " 20, " 8 de jos în sus " " " :	culturii,	" " " :	naturii.
" " 29, " 15 de sus în jos " " " :	Universitatea,	" " " :	Universitate.
" " 29, " 17 " " " " " " :	o Universitate,	" " " :	o Universitatea
" " 31, " 4 " " " " " " :	Charles Horne,	" " " :	Charles. Horne
" " 31, " 2 de jos în sus " " " :	credeau,	" " " :	credeam.
" " 33, " 10 " " " " " " :	Lecția,	" " " :	Secția.
" " 35, " 2 " " " " " " :	orice,	" " " :	ceroi.
" " 42, " 5 " " " " " " :	o pune,	" " " :	le pune.
" " 42, " 3 " " " " " " :	o face,	" " " :	il face.
" " 47, " 7 și 8 " " " " " " :	Quintilianus,	" " " :	Quintilien.
" " 47, " 9 " " " " " " :	Controverses,	" " " :	Contraverses.
" " 47, " 11 " " " " " " :	puțin,	" " " :	duțin.

„Extensiunea Universitară“

de Virgil I. Bărbat, profesor universitar

	Pag.
I. <i>Universitatea modernă, în genere și ideia de serviciu</i>	7
1. Tipuri diferite de universități. 2. Universitatea engleză și „gentleman“-ul. 3. Universitatea germană și „savantul“. 4. Universitatea americană și „ideia de serviciu“.	
II. <i>Condiții de existență pentru universitatea de azi</i>	18
5. „Omul modern“ ca centru al preocupărilor universitare. 6. Necesitatea răspândirii cunoștințelor universitare în popor. 7. Știința ca punct de înțelegere între oameni.	
III. <i>Cum funcționează „Extensiunea Universitară“ aiurea</i>	30
8. Condiții cerute dela conferențieri. 9. Organizarea conferințelor. 10. O săptămână la New-York. 11. Mișcări similare. 12. Dela Adevăr la Ideal. 13. Aiurea și la noi.	
<i>Anexă</i>	44
Școala superioară la finele lumii române.	

Istoricul și activitatea „Extensiunii Universitare din Cluj“, în anul 1924—25.

de Fl. Ștefănescu-Goangă, profesor universitar.

	Pag.
Comitetul și membrii „Extensiunii Universitare din Cluj“	53
Istoricul și activitatea „Extensiunii Universitare din Cluj“	55
<i>Anexă</i>	72
<i>Adaus de V. I. Bărbat</i>	97
<i>Erata</i>	98